

+ (Uj kaszinó teroben). Pesten az írók, művészek, kereskedők, ügyvédek s más honoratiorok olcsóbb kaszinót akarnak alapítani; az engedélyért már folyamodtak is.

+ (Fáy Andrásról „Iskolai és házi növendékélet”) című, mindkét nemű növendékek számára irt munka van sajtó alatt s szeptember hóban fog megjelenni Pfeiffernél. Előfizetési ára 1 ft 50 kr.

△ (A pesti ref. egyház elemi és középiskoláiban) a nyilvános vizsgálatok e hó 22-től 26-áig, a templomban mennek végbe. — Szentcs József fi-nevelő-intézetében a próbatétek e hó 16-kán kezdődnek és 20-kán végződnek be.

○ (A nagykörsi helv. hitv. tanintézetben) a nyilvános vizsgák e hó 29-én kezdődnek és augusztus hó négy első napján végződnek be.

+ (Boscovitz zongoraművész hazánkfi), ki közelebb Bukarestben általános elismerés közt működött, Magyar- és Erdélyország nagyobb városai-ban hangversenyeket fog rendezni, melyeknek egész jövedelmét jótékony és közczélokra szentelendi. Ugy halljuk, hogy Boscovitz e művészi körutat Reményivel együtt akarja végezni. Jelenleg Pesten van s valószínűleg nemzeti színpadunkon is fel fog lépni, mielőtt a vidékre indulna.

+ (Az írók száma Bécsben és környékén) megközelítő számítás szerint mintegy 500-ra megy; ezek közül 12 theológiával, 30 a jogtudománnyal, 8 a történelemmel, 30 a statisztikával, 15 a gazdasággal, 10 az építészettel, 40 az orvosi tudományokkal, 20 a természettudományokkal, 15 a matematikával, 3 a csillagászáttal, 12 a zenészzel, 30 ifjúsági iratokkal, 15 a kereskedelem- és iparral, — a journalistikával és kritikával 120 s a szépirodalommal 100-nál több foglalkozik. Hátha Pesten is összeszámítanák az írókat!

△ (A párisi gazdasági kiállítás már megnyílt) és az első négy nap alatt 103,000 néző látogatta meg, holott az 1856-ki kiállításon az első négy nap alatt csak 37,000 egyén fordult meg.

△ (Bukarestnek nevezetességei) a nagy s pompás színház, a csizmazsiu nevű kert, a chaussé melletti nagy sétatér, az országgyűlés. A színház a város maga építetté s 100,000 körmőzsi aranyba vagyis 600,000 osztrák forintnyi összegbe került.

○ (Az esztergomi papnövelde) legszorgalmasabb s legbuzgóbb tanuló jutalmazására bibornok hg. primás ő emja 300 ftot adott.

b. — (A Nagy-Czenken építendő templom alapkövét) jövő Szt.-István napján fogják letenni. E templomot nemrég halála előtt maga Széchenyi készítette Ybl pesti építészszel. A templom Szt. István nevet viselend.

○ (Garay- emlék.) A szegszárdiak ott helyben emlékoszlopot állítani határoztak Garay János koszorus költőnknek.

△ (A pápai kölcsönre) Magyarország bibornok hg. primása 30,000 frankot irt alá, írja a „Religio.”

+ (A székes-fehervári szinterem) f. évi október 20-tól kezdve a jövő téli szakra egy jól szervezett, diszes ruha- és változékony könyvtárral ellátott magyar szintársaságnak, minden díj nélkül fog bizonyos föltételek alatt kiadatni. A vállalkozni akaró szinigazgató urak ebbeli szándékukat — társaságuk személyzetének névsorával együtt — mielőbb Székes-Fehérvárra, Drucker József polgármester urhoz címzett levélben jelentsék ki. Sz. Fehérvárott júniusban 1860. — A sz.-fehervári szinügyet pártoló társaság ideiglenes választmánya.

b. — (Ezer forintot tévedés.) A pesti hengeralmi-társulat pénztárnoka e hó 2-ka s 4-ke közt fizetések alkalmával egy 100 ftos bankjegy helyett valakinek egy 1000 forintot adott tévedésből. Az épen e napokban fizetett részvényeseken kívül ez idő alatt senki sem vett ki a pénztárból 100 ftot fölülmuló összeget, azért az 1000 ftos bankjegy valószínűleg az urak közé tévedt. A ki ismeri egy hivatalnoknak hasonló esetbeni szomorú helyzetét, az aligha veendi lelkiismeretére a bankjegy megtartását.

+ (Egy rögeszmétől üldözött). Kun-Szent-Miklóson egy Bakos János nevű mészároslegény az olaszországi háboru alatt önkéntesnek állott s később betegsége miatt elbocsátatván, midőn a hazai földre lépett, egy rögeszme kezdé üldözni. Solferinonál egy zuáv koponyáját kettévágván, azóta mindig e zuáv halálhörgését hallja. Fut előle s kegyelmet esd, de a halálhörgést folyvást nyomában hallja. Most a lelkészek vevék gondjuk alá, hogy a szerencsétlent megszabadítsák rögeszméjétől.

○ (A halál ellen nincs orvosság.) Ez igazságot akarja megczáfolni egy lángész, ki is a brüsszeli tudományos akademiához emlékiratot nyújtott be, melyben bebizonyítani igyekszik, hogy az állatok életét bizonytalan időre meghosszabbíthatni, a vízbeültakat harmadnapra is életre hozhatni, sőt a megfagyottakat tiz év mulva is föléleszthetni. Ez emlékiratot a fönt nevezett akademia komoly figyelemre méltatá s szakértő férfiakból álló bizottmány megbirálása alá bocsátotta.

b. — (Meteorologiai figyelmeztetés.) Balla Károly ur Pótharasztról a „B.-P. H.”-ban említi, hogy jul. 18-án, midőn a tudósok nagy napfogyatkozást várnak, Afrikában épen e napfogyatkozás helyein s óráiban a legforróbb s legmagasb légdagály támadand. Továbbá e napon Afrika északi szélein, július 19-én, 20-án és 21-én pedig Afrika belsejében is nagy és forró szélvesszek uralkodnak, sőt valószínű, hogy e napokon déli Oroszországban, Astrakan és Zariczin vidékein dulongni szokott forró szelek szintén feltámadnak.

○ (Köszönet-nyilvánítás.) A P. N. hasábjain a hejezei helv. hitv. egyházközség köszönetet nyilvánít a kassai püspök ő exeljának azon jótékony-ságáért, hogy a tagosztály alkalmával hejezei uradalmában levő helv hitv. egyház lelkészének 8, az iskolatanítónak pedig 2 holdat saját első osztályu földjéből kihalasztatni rendelt.

b. — (Garibaldi Bécsbe érkezett), de nem az, a ki Sziacziában oly nagy dolgokon töri fejét, hanem az, ki Eszéken tanári minőségben van alkalmazva.

△ (Julius Caesar.) A francziák császára Julius Caesar történetét akarja megírni s az előmunkálatokkal már több tudóst meg is bizott. Hasonlag vissza akarja a császár állítani azon hadigépeket, melyeket Julius Caesar idejében használtak s e végből több mérnöknek utasítást adott a nyomozásra.

○ (Biztosítás.) A tűz által oly gyakran látogatott Duna-Földvár város tanácsa elhatározta, hogy ezután minden ház biztosítandó értéke hatóságilag határozandó meg; miután akadhatnak rozszelkűek, kik házukat magas értékben biztosítván, a nyereség fejében felgyujtják azt, nem törődve vele, ha a fél város leég is. Ohajtandó volna, hogy minden községbe behozzák e rendszabályt.

— (Biztosítási ügy. Birtokos és haszonbérlet közti viszony.) Köztudomás szerint nagy birtokosaink közül többen a haszonbérlettel kötött szerződésbe mindig befoglalják azon feltételt, hogy a lak- és gazdasági épületek az „Első magyar általános biztosító-társaságnál” biztosíttassanak. A cél, mit a birtokosok a szerződés e pontja által elérni akarnak, nemcsak az, hogy a biztosítási díj a hazai intézetnek jusson, hanem főleg az, hogy az épületek oly társaságnál biztosíttassanak, mely a tapasztalat szerint, a kár esetében nemcsak rögtön, de a legloyalisabban szokott eljárni, vagyis hogy a fő, az első cél, t. i. a kár teljes megtérítése csakugyan eléressék. De e cél el nem érthetik, ha a birtokosok e tekintetben nem elég óvatosak. A birtokosnak meg kell e tekintetben győződnie, hogy az épületek csakugyan biztosítattak, s azon kezeséggel kell birnia, hogy kár esetében a biztosított kártérítés a szenvedett épületek javára fordul. E kettős cél akként érthetik el, ha a birtokos maga biztosítván az épületeket, a kötvényt magánál tartja, s így kár esetében maga veszi át a társaságtól a kártalanító összeget, a biztosítási díjat pedig a haszonbérlet fizeti. Különbö, ha t. i. a kártalanító összeg a haszonbérlet kezébe jut, megtörténhetik az is, hogy a haszonbérlet ez összeget úgy tekintheti, mint sajátját s nem mint teljesen az épületek újjafelépítésére fordítandót. — Egy eset, mely legközelebb tudomásunkra jutott, hasznos tanúsággal szolgál az illetőkre nézve. Egy nagy birtokos haszonbérletje, szerződése értelmében, az épületeket az „Első magyar általános biztosító-társaságnál” biztosítá. A biztosítás Sz.-Mihály-napig volt érvényes, a haszonbérlet szerződés pedig már elébb, u. m. Gyertya-szentelőkor letelt. Az épületek a haszonbérlet szerződés letelése után, de még Sz.-Mihály-nap előtt leégtek; a kártalanító összeg a biztosítási kötvény birtokában levő volt haszonbérletnek a társaság által (mely a haszonbérlet leteléséről tudomással nem birt) kifizetett; azonban a volt haszonbérlet ez összeget a birtokosnak kiadni vonakodott, s annak egy részét egyezség útján adta csak ki, holott a haszonbérlet által fizetett díj a haszonbérletnek semmi előnyt sem szerezhet, s egyedül csak arra szolgál, hogy az épületekben a biztosítás tartama (és nem a haszonbérlet ideje) alatt eshető károk visszatéríttessenek, s így a haszonbérlet keze közt maradt kötvény erejénél fogva kifizetett összeg őt nem is illethet.

Levelezés.

3.

Erdélyi híradó, jul. 8-án. Kolozsvár e hó végén több rendbeli nevezetes e közérdekű gyülekezet színhelye lesz. Jul. 25-én kezdődik s 26-án és 27-én foly le az ez évi erdélyi löverseny, melyre a vidékbeli magyarság és az érdeklettek különben is nagyszámmal szoktak megjelenni, most pedig e szám Reményi kilátásba helyezett hangversenyése mellett alkalmasint megkészszerződik. Hozzávéve pedig, hogy 28-án az uri-kaszinónak is gyűlése, 29-én pedig a nevezett társulat termeiben diszes Széchenyi-ünnepély fog tartatni, míg 30-án az Erdélyi gazdasági együletnek lesz évi nagy-gyűlése: mozgalmas napokra s élénk társaséletre lehet számítnunk. Meglehet, ekkorra marad azon sokat rebesgetett terv végeldöntése is, mely szerint a Vida K. által szerkesztett, de előfizetők hiányában megszakadt „Magyar Futár,” más szerkesztővel s egyik tekintélyes publicistánk befolyása mellett újra megindulna. Hogy egy bátor irányu politikai közlöny, mely az erőket egyesíteni tudja, de szakadást semmi tekintetben se eszközöljön, közösen érzett szükség-et pótolna, tagadhatatlan.

Addigis a helybeli két nyomda röpiratok- és önálló művekben nem mindennapi munkásságot fejt ki. Sajtó alatt van Brassaynak „Magyar-e vagy cigány zene?” cz. alatt Liszt ismeretes elmefuttatása ellen intézett velős és szakavatott czáfolata; megjelent pedig Zeyk Lászlónak Nagy Péter kolozsvári ref. lelkész Széchenyi feletti savanyu emlékbeszéde ellen irt keserű replikája, melyben Zeyk ur csodálkozik rajta, hogy N. P. „egy nagy nemzeti tévelygés fölött” anathémát tud mondani, a jelen magyar irodalmat kenetesen szemétdombnak nevezni s egy szusz alatt „bocsánatot imádkozik az öngyilkos” bünyös fejére. Csodálkozunk a csodálkozáson!

Rövid időn megjelenik továbbá gr. Vass Ádámné „Olaszországi utazása” és „Kukliné asszony prédikációi,” melyek először, ha jól tudjuk, a „Hölgyfutár”-ban láttak napvilágot. Az olaszföldön utazó szelleműs Izidóra (gr. Bethlen Miklósné) kedves tollából szintén érdekes utirajzokat várhatunk.

Míg e szerint nálunk, a mint látszik, az irodalom mozog, pangónak a közéletet sem nevezhetni. Többek közt az erdélyi m. muzeum-egylet igazgató-választmánya a napokban egy kibocsátvánnyal lepte meg a sétálni és siestálni szerető közönséget, melynek értelmében ugymond, a muzeum kolozsvári kertje jövöre csak „egyleti tagok” számára leend nyitva, a mi más szóval annyit jelent, hogy ha valaki a Mikó-kertbe megy, ezentul nemcsak a kertész izmos juhász kutyája, de maga a kertész is fogja torkon markolni és Dante „lasciate”-jára megfogható argumentumokkal emlékeztetni. E furcsa, csehális szagu fermán okául állítják pedig, a mit a pesti, kétszerre tágasabb és százszorta gazdagabban ellátott fűvészkertben nem állítanak: t. i. a nagy közönség szakértetlen voltát. De ha a dolog csakugyan így áll s annak a három muzeumi szolgálának az urfiskodásnál egyéb feladata nincsen vagy a kert